

Режим доступу: <https://www.facebook.com/1711838905562530/posts/3092333307513076/?d=n>

3. Карантинне судочинство// Юридична Газета Online // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/karantinne-sudochinstvo.html>
4. Процесуальні кодекси доповнені положеннями щодо особливостей розгляду справ в умовах запровадження карантинних заходів // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://court.gov.ua/press/news/920242/>

Ключові слова: коронавірусна хвороба, карантинні заходи, судочинство України, особливий режим роботи судів, система відеоконференцв'язку, електронне судочинство.

Ключевые слова: коронавирусная болезнь, карантинные мероприятия, судопроизводство Украины, особый режим работы судов, система видеоконференцсвязи, электронное судопроизводство.

Key words: coronavirus disease, quarantine measures, judicial proceedings in Ukraine, special mode of operation of courts, video conferencing system, electronic court proceedings.

НЕСТЕРЧУК ЛІЛІА ПЕТРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури*

КАДРОВЕ УКОМПЛЕКТУВАННЯ СУДУ – СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ

У наукових колах, які досліджують з теоретичних й історико-публічних позицій судове право, майже завжди, виникають побоювання відносно подальшого розвитку подій щодо укомплектування українських судів й судових установ кадрами тим більше саме тими, хто забезпечує усю технічну роботу суду задля того, щоб правосуддя у судовому процесі було здійснено на підставі законодавства, справедливості і всього комплексу, що визначається в українському правовому полі як верховенство права.

Такої думки дотримується, наприклад, І. В. Міхеєва, яка вважає найважливішим фактором, що впливає на ефективність здійснення правосуддя, є оптимальна система адміністративного управління, організаційно-правового та ресурсного забезпечення діяльності судів, ефективне використання кадрів, фінансово-господарських та інших їхніх ресурсів [1, с. 427]. Дійсно однією з найактуальніших проблем розбудови правової демократичної держави в Україні є створення та забезпечення ефективного функціонування незалежної системи органів судової влади, головним завданням якої є захист прав і свобод особистості. Реалізація судами завдань щодо захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави вимагає належного правового та організаційного забезпечення їх діяльності.

Отже, створення сприятливих умов задля здійснення судової діяльності і здійснення правосуддя судами стає можливим у разі вирішення одного з напрямів організаційного забезпечення судів – необхідного і розумного кадрового укомплектування цих органів. Для працівників суду це є можливістю максимально зосереджуватись на ефективному виконанні поставлених перед ними завдань та можливістю здійснення своїх професійних обов'язків.

У межах цього тезисного обсягу необхідно виокремити саме ті напрями, що мають бути проаналізовані, логічно викладені та надано висновки. Тому, ми визначаємо, що головну роль щодо управління судом на сучасному етапі розвитку судоустрійної частини судової влади покладено на голову суду та його заступника.

Відповідно до ст.155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2] (далі – Закон) організаційне забезпечення роботи суду здійснює його апарат, який очолює керівник апарату й затверджує положення про апарат суду, що утворено на підставі Типового положення про апарат суду, затвердженого Державною судовою адміністрацією України (далі – ДСА) за погодженням із Вищою радою правосуддя.

Саме керівнику апарату суду та іншим працівникам технічно-допоміжного складу буде присвячена ця наукова праця.

Згідно нормам діючого Закону України «Про судоустрій і статус суддів» керівника апарату місцевого суду, його заступника призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади начальник відповідного територіального управління Державної судової адміністрації України, а керівників апаратів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду, Верховного Суду, їх заступників призначає за погодженням голови відповідного суду на посаду та звільняє з посади Голова Державної судової адміністрації України.

Примітним також є той факт, що після набрання сили повноважень керівника апарату суду, останній особисто відповідає за належне здійснення всіх напрямів організаційного забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи. Керівник апарату суду є підзвітним зборам суддів, якоргану суддівського самоврядування і інформує збори суддів про свою діяльність.

У разі, коли збори суддів можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, тоді, як правило, наслідком недовіри виступає звільнення його з посади органом, що призначав на посаду, якщо інше не буде встановлено судом.

Керівник суду наділений певними повноваженнями: «...призначає на посаду та звільняє з посади працівників апарату суду, застосовує до них заохочення та накладає дисциплінарні стягнення. Добір працівників апарату суду здійснюється на конкурсній основі, крім випадків переведення державних службовців відповідно до законодавства про державну службу» [2]. Отже, ми бачимо, що посада керівника апарату суду дуже значуща, тому має значення, які вимоги висуваються до кандидата на цю посаду. Він керує й управляє посадовими особами, а саме кадрами, які працюють, як технічно-допоміжні особи.

Не є секретом той факт, що Законом визначені тільки загальні підстави та вимоги щодо порядку призначення керівника апарату суду, а процедура формування кадрів апарату суду майже не врегульована. Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та Законом України «Про державну службу» [3] закріплено тільки загальні вимоги до державної служби в апараті суду, загальні засади правового статусу керівника апарату суду та загальні риси можливої структури апарату суду. Також Законом не врегульовано порядок та правила відбору працівників апарату суду, вимоги до кандидатів на посади в апараті, потрібний рівень їх кваліфікації та багато інших важливих питань.

Такі положення Закону не є достатньо організаційно-дієвими, тому що окрім призначення та звільнення працівників апарату суду керівнику належать така кадрова робота, як здійснення заходів щодо орієнтації та адаптації співробітників, що співвідноситься з такою наукою як психологія. Керівник, виявляється, має володіти навичками психолога. У Національній школі суддів України останнім часом все більше приділяють увагу цим питанням і здобуванню цих навичок, працюючи у судах.

Робота керівника апарату суду вимагає постійного спілкування з людьми. Керівник виважено заохочує робітників і має добре подумати перш, ніж призначити дисциплінарне стягнення співробітнику апарату суду. До його повноважень належить організація роботи з формування кадрового резерву. Ця діяльність є дуже специфічною і пов'язана зі складовою цього процесу, а саме організацією щорічного оцінювання та атестації робітників суду, а також питання підвищення кваліфікації працівників. Останні роки керівникам апарату суду належать такі повноваження як організація практики для студентів закладів вищої освіти, а також організація аудиторій-студій у судах для проведення занять студентів і слухачів закладів вищої освіти України у цих навчальних аудиторіях суду, де є можливість бути присутніми у залах судового засідання при розгляді справ.

Отже, останнім часом керівники і інші робітники апарату суду можуть проходити навчання у Національній школі суду України (далі – НШСУ) й у філіалах, що працюють у обласних центрах НШСУ. Такий центр працює і в м. Одеса. У центрах використовують типову програму навчання і особисту. Цікавими є напрями підготовки керівників суду, де є психологія діяльності працівника апарату суду; психологічні та суспільні фактори, їх вплив на здійснення судочинства в судах; запобігання ефекту професійного вигорання; психологічні і методологічні основи уникнення (подолання) конфліктних ситуацій в колективі апарату суду; бар'єри у спілкуванні; техніки безконфліктної взаємодії працівників, розвиток навичок управління колективом та делегування повноважень; вирішення та попередження конфліктів в спілкуванні між працівниками суду, між працівниками суду та відвідувачами суду; психологічні особливості спільної діяльності; психологічні прийоми при спілкуванні з агресивно налаштованими відвідувачами суду; особливості професійної невербальної поведінки, фізіогноміка; покращення навичок комунікації у роботі з людьми з особливими потребами;

ключові прийоми спілкування у критичних ситуаціях; особливості облаштування комфортних зон для відвідувачів та створення належних умов праці для працівників суду.

Необхідно, щоб питання про призначення запропонованого кандидата на посаду керівника апарату суду обговорювалось на засіданні зборів суду у присутності цієї особи. Збори суддів мають постановити рішення з резолюцією про можливість або не можливість кандидата обіймати вакантну посаду керівника апарату суду. І рекомендувати перед прийняттям остаточного рішення Державною судовою адміністрацією про призначення особи на посаду керівника апарату суду надати можливість проходження кваліфікаційного слухання у НШСУ. Про засвоєння підготовчого курсу керівника апарату суду має бути сформовано детальний звіт з боку НШСУ про проходження претендентом навчання. І тільки після обговорення звіту на зборах суду кандидатура може вважатися погодженою або ні, про що повідомляється ДСА України або Голові ДСА України, які мають прийняти остаточне рішення відносно подальшої долі кандидата.

Список використаної літератури:

1. Михеева И. В. Особенности администрирования и управления в российских судах (сравнительно-правовой аспект) / И. В. Михеева // Пробелы в законодательстве и пути их преодоления: Сб. науч. статей по итогам междунар. науч.-практ. конф. 14-15 сентября 2007 г. – Нижний Новгород: изд-во Нижегород. акад. МВД России, 2008. – С. 426-433.
2. Про судоустрій і статус суддів: від 2 червня 2016 року № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст. 545.
3. Про державну службу: від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст. 43.

Ключові слова: кадри, організаційне забезпечення діяльності суду, апарат суду, керівник апарату суду, Національна школа суддів, кадровий резерв, збори суддів.

Ключевые слова: кадры, организационное обеспечение деятельности суда, аппарат суда, руководитель аппарата суда, Национальная школа судей, кадровый резерв, собрание судей.

Key words: frames, organizational support to the court, court apparatus, the head of the apparatus, National School of Judges, personnel reserve, meeting of judges.